

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Matouš 6, 25 – 34

Text: Skutky 3, 1 – 11

Petr a Jan šli o třetí hodině do chrámu k odpolední modlitbě. Právě tam přinášeli nějakého člověka, chromého od narození; každý den ho posadili u chrámové brány, které se říká Krásná, aby prosil o almužnu ty, kdo tam vcházeli. Když viděl přicházet do chrámu Petra a Jana, prosil také je o almužnu. Petr spolu s Janem na něj upřeli zrak a řekli: "Pohled' na nás!" Obrátil se k nim a čekal, že od nich něco dostane. Petr však řekl: "Strříbro ani zlato nemám, ale co mám, to ti dám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!" Vzal ho za pravou ruku a pomáhal mu vstát; a vtom se chromému zpevnily klouby, vyskočil na nohy, vzpřimil se a začal chodit. Vešel s nimi do chrámu, chodil, skákal radostí a chválil Boha. A všichni ho viděli, jak chodí a chválí Boha. Když poznali, že je to ten, co sedal a žebrel před chrámem u Krásné brány, žaslí a byli u vytržení nad tím, co se stalo. Protože se držel Petra a Jana, všichni se k nim v úžasu sběhli do sloupoví, kterému se říká Šalomounovo.

Před církví v České republice stojí těžký úkol. Osamostatnit se, zbavit se závislosti na státní pomoci a vstoupit na cestu samofinancování. Nepomůže před touto skutečností zavírat oči, ani si říkat nějak bylo, nějak bude, však on Pán Bůh nenechá svou církev padnout. A někdo by to možná i podepřel biblickým citátem, že si nemáme dělat starosti o zítřek, co budeme jíst a co budeme pít. Tento zdánlivě zbožný postoj však vede pouze k tomu, že křesťanská víra působí jako pasivní a odevzdané čekání na Pána Boha. A pak je pochopitelně namístě oprávněná námitka: Nečiní z nás víra jen nesvéprávné a nesamostatné chudáky, kteří jen sedí s nataženou rukou, modlí se a prosí Pána Boha o smilování? Někdy se to tak může zdát. Někdy k tomu máme i sklon – je pohodlnější čekat raději na zázrak než sami přiložit ruku k dílu a něco pořádného udělat. Je velkým nebezpečím, když svoji závislost na Bohu pochopíme tak, že budeme všechno házet na Pána Boha, až nakonec budeme Pána Boha činit zodpovědným za všechno, co se nám v životě děje nebo neděje. Když svou vlastní pohodlnost budeme omlouvat spoléháním se na Pána Boha. To by bylo hrubé nepochopení toho, co znamená žít z Boží milosti. Ten dnešní text nám takové falešné představy vyvrací a uvádí vše na pravou míru.

Četli jsme o člověku, který byl od narození chromý. A teď mu bylo už přes čtyřicet let. Každý den ho přinášeli a posadili do chrámové brány, které se říká Krásná, aby prosil o almužnu ty, kdo tam vcházeli. Zdá se, že to byla jeho jediná možnost, jak přežít. Vydělávat si práci na živobytí nemohl, a tak žebrel. O třetí hodině přicházelo do chrámu mnoho zbožných židů k odpolední modlitbě. Ideální čas i místo k žebvání. Zbožným židům svědomí nedalo, aby žebřák jen tak obešli, a tak se jistě nějaké almužny dočkal.

V té chvíli tam přicházejí také apoštolové, Petr a Jan. Jejich postoj k žebřákovi je ovšem jiný. V čem se liší? Zcela překvapivě nejprve chtějí, a důrazně mu to příkazují, aby na ně žebřák pohlédl. Proč to? Ale zkuste si to. Jak je těžké podívat se do očí člověku, kterého žádáte o almužnu. Pro mě by to asi byl problém. Cítil bych se trapně. Při pohledu z očí do očí se mezilidský kontakt výrazně zintenzivňuje. Skutečný žebřák, který není drzým podvodníkem, se stydí dívat lidem do očí. Ale Petr a Jan chtějí, aby na ně pohlédl a sami na něj také upřeli svůj zrak. Co se tu odehrává? Také ten, kdo peníze dává, se nerad dívá na lidské utrpení. Také on neví, kam s očima. Většina chleboďárců dává almužnu proto, aby ulevili svému svědomí. Dávají almužnu, aby se nemuseli dívat kruté pravdě do očí. Hodí peníz na zem a rychle pryč. Pohled z očí do očí mezi bohatým a chudákem bodá a bolí obě strany. Raději bychom toho žebřáka neviděli. Jak se naprosto nehodí do té brány, která nese název Krásná. Jak nám kazí ten krásný dojem z cesty do chrámu. Jistě, my nechceme být nelaskaví a tvrdí. Něco pro chudé vždycky obětujeme. Ale popravdě řečeno, spíš je to obětování kvůli sobě samým, abychom měli klid, abychom měli od toho žebřáka pokoj, abychom měli pokoj od výčitek svědomí. To pro sebe dáváme chudákům almužny. Proto ani my se jim neumíme dívat do očí.

Petr a Jan na něj však upřeli zrak a do hloubky spatřili celou jeho nouzi. A totéž chtěli po žebřákovi. „Pohled' na nás!“ Žebřák nechápe, o co těm dvěma jde. Už je zvyklý, že dávání almužny není pro ty bohaté obvykle důvodem k seznámení, ale naopak k rychlému zbavení se obtížného člověka. Ale tito dva muži se u něj nezvykle zastavili. Nečekal nic jiného, než že mu také dají nějaké drobné. Petr však řekl: „Strříbro ani zlato nemám, ale co mám, to ti dám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!“ Vzal ho za pravou ruku a pomáhal mu vstát; a vtom se chromému zpevnily klouby, vyskočil na nohy, vzpřimil se a začal chodit. Vešel s nimi do chrámu, chodil, skákal radostí a chválil Boha.

Bratři a sestry, mě na tomto příběhu nefascinuje zázračnost tělesného uzdravení. Jistě, o to zázračné uzdravení tam nepochybně jde. Je důvodem ke zvěstování Kristovy moci. Já ale v Ježíšově jménu uzdravovat neumím, a proto mě ten příběh oslovuje jinak. Pokusím se to interpretovat trochu civilněji. Představuji si sebe v pozici toho žebřáka. Sedím na ulici a čekám s nataženou rukou na milodary, až mi někdo něco hodí. Nejsem zvyklý se přitom dívat lidem do očí. A tu se u mě někdo zastaví a řekne: „Hlavu vzhůru, neplaz se tady přede mnou po zemi. Podívej se mi zpřímá do očí. Říkám ti na rovinu, že ti žádné peníze nedám. Místo toho se seber a běž. Postav se na vlastní nohy.“ A přitom mi dotýčný podá pouze pomocnou ruku a pomůže mi vstát.

Bratři a sestry, to je to, co jako žebrák potřebuju slyšet. Postav se na vlastní nohy. Ten největší zázrak se tu neodehrává viditelně. Je to zázrak změny přístupu k životu. Almužna totiž udržuje žebráka v nouzi. Proto místo almužny Ježíš skrze apoštoly staví toho člověka na vlastní nohy. A to se může stát i bez tělesného uzdravení.

Existují kolem nás dva typy lidí. Jedni stále jen natahují ruku a stále jen svou budoucnost odvozují od druhých. Nikdy nezkusili postavit se na vlastní nohy. Nechají se někam odnést či donést, spoléhají jen na cizí pomoc, a když se jim té pomoci nedostává, tak za to přirozeně viní ty, od nichž se jim pomoci nedostalo.

A pak tu jsou druzí, kteří se v každé své bídě a nemohoucnosti cítí stále zodpovědní za svůj život. Takoví si nestěžují na těžké poměry, neobviňují své okolí z netečnosti, ale sami zkoušejí a hledají způsoby, jak vzít svůj úděl do svých rukou, jak se s ním poprat, jak mu čelit, jak se podívat nelehké životní situaci zpříma do očí.

Ke které skupině patříme my? Když jsme nemocní, nadáváme na mizerný systém zdravotní péče nebo navzdory němu hledáme způsob, jak se uzdravit? Když nemáme peníze, nadáváme na špatnou hospodářskou a sociální politiku státu nebo hledáme možnosti, jak být na ní nezávislí? Když vidíme, jak to s našimi dětmi jde z kopce, nadáváme na pedagogy, vychovatele a špatné dětské vzory nebo se zhostíme své vlastní zodpovědnosti za výchovu svých dětí, a nevzdáme to navzdory zkažené morálce ve společnosti? A když nás zasáhne v životě nějaká tragédie, co uděláme? Ochromí nás to tak, že se nezmůžeme na nic? Nebo nás to naopak katapultuje k nové aktivitě, upevní nás to a napřímí? Když se nám nedaří, když máme problém, když jsme v krizi, co uděláme? Sedneme si na bobek a čekáme na smilování Boží nebo zvedneme tu Bohem hozenou rukavici, chopíme se podané ruky a dáme se do boje se sebou samým a se svou pohodlností? Boží podaná ruka nás v té naší nouzi nezahrne penězi a bohatstvím, ale naučí nás v tom chodit.

Bratři a sestry, mě už je jako tomu žebrákovi také přes čtyřicet let. A říkám si, postavil jsem se už v životě skutečně na vlastní nohy, nebo se dosud nechám jen druhými unášet sem a tam s nataženou rukou, co mi kdo dá? Ten dnešní příběh mi říká, že Ježíš Kristus mě nemusí vždy opatrovat vším potřebným, ale spíše mě staví na vlastní nohy, abych byl schopen sám něco dělat a pomáhat sobě i druhým. Bůh z nás nedělá pasivní a odevzdané slabochy, vzdychající: „mouchy snězte si mě“. Bůh nás činí zodpovědnými za to, jak se postavíme k životu, který bývá často krutý a nespravedlivý. Ale Bůh nám dává ve jménu Ježíše Krista sílu k tomu, abychom byli schopni převzít zodpovědnost za vlastní život. A to je to, co mě na tom dnešním příběhu tak oslovilo. Postavit se na vlastní nohy. To je pro mě zázrak uzdravení chromého. A možná, že to může oslovit i vás.

Modlitba: *Pane, nauč nás vděčně přijímat dary, ale také nás nauč poctivě se poprat s životem a nečinit své štěstí závislé jen na lidech, na lékařích a učitelích, na vládě či na státu. Dej, ať se umíme zpříma podívat na svůj život a převzít za něj plnou odpovědnost. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty, který dáváš lidem povstat z jejich bídy a nemohoucnosti, dej víru a naději tam, kde vládne skepse, rezignace a pochybnosti. Prosíme, dej víru tam, kde lidé přestávají věřit v dobro, lásku a poctivost. Dej víru tam, kde lidé pochybují, že máš svět pevně ve své ruce, a že vládneš navzdory silám zla, temnoty a zmaru. Prosíme za lidi, kteří neumějí nic než jen si naříkat, nadávat na poměry, a cítit se ublíženě a ukřivdění. / Modlíme se za budoucnost církve, za její hospodářskou soběstačnost a nezávislost na státní moci. / Modlíme se také za budoucnost této země, za vládu, která vzejde z blížících se voleb. / Prosíme také za všechny, kteří se ocitli na dně svých sil, na okraji společnosti, prosíme za lidi bez domova, bez přístřeší, bez práce, bez elánu a chuti do života. Prosíme za lidi vybořelé, utrápené, deprivované. Modlíme se za nemocné, za hendikepované, omezené ve společenském uplatnění, za omezené v pohybu, za lidi chromé. Prosíme, požehnej práci lékařů, záchranářů, lidí pracujících v sociálních službách a charitativních organizacích. Pane, posiluj naši víru, naše odhodlání ti sloužit a hledět kupředu s nadějí a vyhlídkou na tvé blížící se království. Amen.*